

Hållbarhetsenheten
Anette Svensson
08-586 217 42
Anette.svensson@uhmynd.se

Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriterier för leksaker, skapandematerial och idrottsmateriel

Utkast kriterier till externa synpunkter, undergrupp idrottsmateriel

Idrottsmateriel, ej CE-märkt

Det är leverantören/tillverkaren som väljer om en produkt är en leksak och därmed ska CE-märkas. Läs mer om märkning av leksaker på [Konsumentverkets webbplats](#).¹ Idrottsmateriel som inte är CE-märkt är inte testat enligt kraven i leksaksdirektivet. Det finns därför en risk för att idrottsmaterielen inte är säkra ur mekanisk, fysikalisk och/eller brännbarhetssynpunkt.

¹ <https://www.konsumentverket.se/for-foretag/regler-per-omradebransch/barnprodukter-och-leksaker/markning-av-leksaker/>

Omfattning

Hållbarhetskriterierna för idrottsmateriel omfattar endast bollar och yogamattor/träningsmattor som inte omfattas av direktiv 2009/48/EG om leksakers säkerhet (leksaker-direktivet). För upphandling av lekmatrasser, lekmatrasser och liknande används hållbarhetskriterierna för möbler. För övrigt idrottsmateriel har vi inga hållbarhetskriterier.

Rutiner för kvalitetssäkring (KravID:11031) bas

För att uppfylla hållbarhetskraven i upphandlingsdokumenten krävs att leverantören har dokumenterade rutiner för kvalitetssäkring.

Kvalificeringskrav

Leverantören av de produkter som levereras enligt kontraktet ska ha rutiner för ett systematiskt kvalitetsarbete. Rutinerna ska vara dokumenterade, minst omfatta den verksamhet som omfattas av kontraktet och tillämpas under kontraktstiden. Det systematiska kvalitetsarbetet ska minst omfatta följande punkter:

- Rutiner för att kraven i kontraktet kontrolleras och uppfylls under kontraktstiden.
- Rutiner för att dokumentation som styrker att kraven uppfylls finns tillgänglig.
- Rutiner för rapportering och behandling av avvikelser relaterade till de i kontraktet ställda kraven.
- Rutiner för rapportering, dokumentation och hantering av reklamationer och klagomål på produkterna.
- Rutiner för spårbarhet uppströms i leverantörskedjan för de produkter som omfattas av kontraktet.
- Utsedd kontaktperson för frågor kring kvalitetsarbetet gentemot den upphandlande organisationen.
- Rutiner rörande kontaktpersonens årliga rapportering av de ovanstående punkterna till den upphandlande organisationen.

Leverantören ska på begäran kunna styrka att kravet är uppfyllt. Om leverantören tillämpar ett eget dokumenterat system kan [Den upphandlande organisationen] komma att begära att uppgifterna styrks av en oberoende tredje part.

Förslag till bevis

Leverantören ska i sitt anbud lämna information om sitt systematiska kvalitetsarbete och på begäran kunna uppvisa något av exempelvis följande:

- Leverantörens certifikat enligt ISO 9001 eller likvärdig standard utfärdat av ett ackrediterat certifieringsorgan. När leverantörens verksamhet omfattar konstruktion, utveckling och/eller framställning av produkter ska produktionsenheten omfattas av certifikatet.
- Eget dokumenterat system som minst omfattar punkterna i kravet

Vid annonserade upphandlingar över tröskelvärdena har upphandlande organisationer en skyldighet att acceptera en standardiserad form av egenförsäkran, ESPD (European Single Procurement Document) som preliminärt bevis på att leverantören uppfyller kvalificeringskraven och att denne kan ge in efterfrågade bevis för detta.

Förslag till uppföljning

Certifierat system

Uppföljning kan ske genom att till exempel kontrollera att certifikatet enligt ISO 9001 eller likvärdig standard är giltigt och utfärdat av ett ackrediterat certifieringsorgan.

Eget dokumenterat system

Vid uppföljning av dokumenterade rutiner kan revisionsprotokoll begäras in från en genomförd extern revision av leverantörens egna dokumenterade kvalitetssystem. Leverantören kan vid uppföljningsmöten redovisa rutiner för punkterna i kravet alternativt skriftligen skicka dem till den upphandlande organisationen.

Särskilt farliga ämnen (kandidatförteckningen) i idrottsmateriel (KravID: 11522) bas

Genom detta kontraktsvillkor minimeras innehåll av de miljö- och hälsofarliga kemikalier som listas på kandidatförteckningen i EU:s kemikalielagstiftning Reach.

Särskilda kontraktsvillkor

Idrottsmateriel som levereras under kontraktstiden ska inte innehålla ämnen som finns upptagna på gällande kandidatförteckning (artikel 59 i Förordning (EG) nr 1907/2006 om Registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach)) i halter över 0,1 viktsprocent (1000mg/kg) per ämne och enskild del¹.

Om nya ämnen förs upp på förteckningen under kontraktstiden, ska leverantören senast 6 månader efter den europeiska kemikaliemyndighetens (Echa) offentliggörande av en reviderad kandidatförteckning redovisa en handlingsplan för hur ämnet kan fasas ut.

¹Viktsprocenten avser varje individuell del av en sammansatt vara. Det avser alltså inte 0,1% av en sammansatt produkt, utan 0,1% av varje ingående del.

Förslag till uppföljning

Analysrapport

Följ upp kontraktsvillkoret genom att begära in analysrapporter för stickprovskontroll och kontrollera att värdena ligger under villkorets gränsvärde för respektive ämne.

Kontrollera även att analyserna utförts av ett laboratorium som är ackrediterat för analysmetoden som använts.

Egendeklaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan

Följ upp kontraktsvillkoret genom att begära in leverantörens egendeklaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Information om hållbarhetskriteriet

För att undvika fler hälsoskadliga mjukgörare än de som finns upptagna på kandidatförteckningen kan KravID 11523 "Mjukgörare i idrottsmateriel" användas tillsammans med detta kontraktsvillkor.

Det finns idag inga ackrediterade verifieringsorgan enligt ISO/IEC 17029 (Bedömning av överensstämmelse - Allmänna principer och krav för validerings- och verifieringsorgan), eftersom det är en relativt ny standard. Detta kan dock komma att ändras, särskilt om efterfrågan på att verifiera kravuppfyllelse på detta sätt ökar. Denna möjlighet finns därför med i listan med möjliga bevis. Mer information om standarden finns på <https://www.swedac.se/>

Mjukgörare i idrottsmateriel av plast (KravID: 11523)bas

I plaster kan hälsofarliga mjukgörare ingå. Genom att använda kravet begränsas några av dessa.

Teknisk specifikation

Ingående plastdelar i idrottsmateriel ska inte innehålla de mjukgörare som listas i tabellen nedan i halter över 0,1viktsprocent (1000mg/kg) per ämne och enskild plastdel¹.

Ämne	CAS-nummer
1,2-Bensendikarboxylsyra, di-C6-C10-alkylestrar	68515-51-5
1,2-Bensendikarboxylsyra, blandade deky-, hexyl- och oktyldiestrar	68648-93-1
Diisononylfталat (DINP)	28553-12-0 och 68515-48-0
Diisodecylfталat (DIDP)	26761-40-0 och 68515-49-1
Di-n-oktylfталat (DNOP)	117-84-0

¹*Viktsprocenten avser varje individuell del av en sammansatt vara. Det avser alltså inte 0,1% av en sammansatt produkt, utan 0,1% av varje ingående del.*

Förslag till bevis

Leverantören ska på begäran kunna uppvisa något av exempelvis följande:

- Teknisk dokumentation, till exempel analysrapport från ackrediterat laboratorium som innehåller information som visar att kravet uppfylls

- Leverantörens egendeclaration baserad på teknisk dokumentation som visar att kravet uppfylls. Den tekniska dokumentationen ska finnas tillgänglig om den upphandlande organisationen begär det.
- Leverantörens egendeclaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Förslag till uppföljning

Analysrapport

Om kravet verifierats med analysrapport, följ upp kravet genom att begära in analysrapporter för stickprovskontroll och kontrollera att värdena ligger under villkorets gränsvärde för respektive ämne. Kontrollera även att analyserna utförts av ett laboratorium som är ackrediterat för analysmetoden som använts.

Egendeclaration baserad på teknisk dokumentation

Om kravet verifierats med egendeclaration baserad på teknisk dokumentation, följ upp kravet genom att begära in teknisk dokumentation för stickprovskontroll och kontrollera att dokumentationen innehåller information om att värdena ligger under kravets gränsvärden för respektive ämne och material.

Egendeclaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan

Om kravet verifierats med egendeclaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan, följ upp kravet genom att begära in leverantörens egendeclaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Information om hållbarhetskriteriet

Många mjukgörare finns upptagna på kandidatförteckningen. För att undvika även dessa mjukgörare i idrottsmateriel kan KravID 11522 "Särskilt farliga ämnen (kandidatförteckningen)" användas tillsammans med detta kriterium.

Det finns idag inga ackrediterade verifieringsorgan enligt ISO/IEC 17029 (Bedömning av överensstämmelse - Allmänna principer och krav för validerings- och verifieringsorgan), eftersom det är en relativt ny standard. Detta kan dock komma att ändras, särskilt om efterfrågan på att verifiera kravuppfyllelse på detta sätt ökar. Denna möjlighet finns därför med i listan med möjliga bevis. Mer information om standarden finns på [Swedacs webbplats](#).

Halogenfri plast i idrottsmateriel (KravID: 11524) avancerad

Syftet med kravet är att undvika plaster innehållande miljö- och hälsofarliga ämnen.

Tilldelningskriterier

För att erhålla [poäng eller prisavdrag] vid anbudsutvärderingen ska idrottsmateriel inte innehålla halogenerad plast.

Förslag till bevis

Leverantören ska på begäran kunna uppvisa något av exempelvis följande:

- Information om produktens innehåll av plaster i produktinformation/produktblad.
- Teknisk dokumentation, till exempel analysrapport från ackrediterat laboratorium som innehåller information som visar att kravet uppfylls.
- Leverantörens egendeclaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Förslag till uppföljning

Produktinformation/produktblad

Om kravet verifierats med produktinformation/produktblad, kontrollera att det inte ingår halogenerade plaster, till exempel PVC, i produkten.

Analysrapport

Om kravet verifierats med analysrapport, följ upp kravet genom att begära in analysrapporter för stickprovskontroll och kontrollera att värdena ligger under villkorets gränsvärde för respektive ämne. Kontrollera även att analyserna utförts av ett laboratorium som är ackrediterat för analysmetoden som använts.

Egendeclaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan

Om kravet verifierats med egendeclaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan, följ upp kravet genom att begära in företagets egendeclaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029.

Information om hållbarhetskriteriet

Ett exempel på halogenerad plast som används i idrottsmateriel är polyvinylklorid (PVC). Halogenerade plaster används i idrottsmateriel som till exempel bollar och yogamattor/träningsmattor.

Det finns idag inga ackrediterade verifieringsorgan enligt ISO/IEC 17029 (Bedömning av överensstämmelse - Allmänna principer och krav för validerings- och verifieringsorgan), eftersom det är en relativt ny standard. Detta kan dock komma att ändras, särskilt om efterfrågan på att verifiera kravuppfyllelse på detta sätt ökar. Denna möjlighet finns därför med i listan med möjliga bevis. Mer information om standarden finns på [Swedacs webbplats](#).

Materialåtervinningsbara plastförpackningar (Design for recycling) (KravID: 11515) - nytt kravförslag

Plastförpackningar som är designade för materialåtervinning bidrar till mer cirkulära plastflöden.

Teknisk specifikation

Förpackningar av plast ska vara designade för materialåtervinning. Plastförpackningar ska uppfylla följande:

- Plastförpackning¹ och eventuell förslutning² ska vara tillverkade av monomaterial³ av en av följande plaster, alternativt separerbara⁴ delar av följande plaster:
  - Polyeten (PE)
  - Polypropen (PP)
  - Ofärgad Polyetentereftalat (PET)
- Metalldelar ska inte ingå i förpackningen¹, förslutningen² eller etiketten.
- Plastförpackningen ska inte vara infärgad med kimrök (carbon black).
- Plastförpackningen ska inte ha tryck som täcker mer än 60 % av förpackningens yta.
- Etiketter ska vara möjliga att tvätta bort vid temperaturer lägre än 60°C, samt ska inte täcka mer än 40 % av förpackningens yta.
- Etiketter på plastförpackningarna ska uppfylla ett av följande krav:
  - Etiketter ska bestå av samma material som förpackningen av PE och PP.
  - Om förpackning består av PET så ska etiketten bestå av PP eller PE och inte täcka mer än 40 % av förpackningens yta.

¹Plastförpackningen omfattar hårda och mjuka förpackningar

²Förslutning omfattar kapsyler och lock

³Monomaterial är plaster som i sin materialsammansättning består av en typ av plastpolymer, exempelvis polyeten.

⁴Separerbara delar avser förpackningsdelar som enkelt kan tas isär av slutanvändaren utan behov av verktyg, innan de lämnas till återvinning.

Förslag till bevis

Leverantören ska på begäran kunna uppvisa något av exempelvis följande:

- Förpackningsspecifikation (inklusive flaska, burk, tråg, påse, och förslutning) som minst visar:
  - Material som används i förpackning, förslutning och eventuell tätning.
  - Förpackningens och förslutningens färg.
  - Material som etiketten består av.
  - Information om möjlighet att tvätta bort etiketten i enlighet med kravet.
  - Information om hur stor andel av förpackningens yta täcks av etiketten.
  - Information om hur stor andel av förpackningens yta som täcks av tryck.
- Leverantörens egendecklaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029, eller likvärdig standard.

Förslag till uppföljning

Förpackningsspecifikation

Om kravet verifierats med förpackningsspecifikation, följ upp att de uppgifter som leverantören har lämnat visar att angivna material i förpackningsspecifikationen är i enlighet med kravet.

Egendeklaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan

Om kravet verifierats med egendeklaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan, följ upp kravet genom att begära in leverantörens egendeklaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Information om hållbarhetskriteriet

Hållbarhetskriteriet omfattar både hårda och mjuka plastförpackningar. Kriteriet innebär att endast förpackningar av monomaterial av PE, PP eller ofärgad PET uppfyller kravet i dagsläget. Notera att lågdensitetspolyeten (LDPE) och högdensitetspolyeten (HDPE) omfattas då de är varianter av PE.

Avtvättningsbara etiketter avser etiketter som kan tvättas bort i återvinningen. Där är temperaturen cirka 60°C och det tillsätts diskmedel samt ibland även tryckluft för att avlägsna etiketterna.

Arbetsrättsliga villkor enligt ILO:s kärnkonventioner (KravID: 11238) bas

<https://www.upphandlingsmyndigheten.se/kriterier/arbetsrattsliga-villkor/arbetsrattsliga-villkor-enligt-ilos-karnkonventioner-och-hallbara-leveranskedjor/arbetsrattsliga-villkor-enligt-ilos-karnkonventioner/arbetsrattsliga-villkor-enligt-ilos-karnkonventioner/basniva>

Hållbara leveranskedjor (KravID: 11239) Avancerad

<https://www.upphandlingsmyndigheten.se/kriterier/arbetsrattsliga-villkor/arbetsrattsliga-villkor-enligt-ilos-karnkonventioner-och-hallbara-leveranskedjor/hallbara-leveranskedjor/hallbara-leveranskedjor/avancerad-niva>